

Evanjelium z 19. apríla 2020 - Druhá veľkonočná nedeľa -

Rok A Ján 20, 19 -31

Komentár biblistu Fernanda Armelliniho - Prepis nie je revidovaný autorom

Večer toho dňa, prvého dňa v týždni, keď boli dvere miesta, kde stáli učeníci, zatvorené zo strachu pred Židmi, prišiel Ježiš, postavil sa doprostred a povedal im: "Pokoj vám!" Potom im ukázal ruky a bok. A učeníci sa radovali, keď videli Pána.

Ježiš im opäť povedal: "Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak aj ja posielam vás." Po týchto slovách sa nadýchol a povedal im: "Prijmite Ducha Svätého. Tým, ktorým odpustiš hriechy, budú odpustené; tým, ktorým neodpustiš, nebudú odpustené."

Tomáš, jeden z Dvanástich, zvaný Diadimus, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. Ostatní učeníci mu povedali: "Videli sme Pána!" Ale on im povedal: "Ak neuvidím na jeho rukách znamenie klincov a nevložím svoj prst do znamenia klincov a nevložím svoju ruku do jeho boku, neuverím.

O osem dní neskôr boli učeníci opäť v dome a bol s nimi aj Tomáš. Ježiš prišiel, zavrel dvere, postavil sa doprostred a povedal: "Pokoj vám!" Potom povedal Tomášovi: "Polož sem prst a pozri sa na moje ruky; natiahni ruku a vlož ju do môjho boku; a nebuď neveriaci, ale veriaci!" Tomáš mu odpovedal: "Môj Pán a môj Boh!" Ježiš mu povedal: "Pretože ste ma videli, uverili ste; blahoslavení, ktorí ma nevideli, a uverili!"

Ježiš v prítomnosti svojich učeníkov urobil mnoho ďalších znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. Ale toto bolo napísané, aby ste verili, že Ježiš je Kristus, Boží Syn, a aby ste veriac mali život v jeho mene.

Večer toho istého dňa, prvého po sobote, keď boli dvere miesta, kde stáli učeníci, zatvorené zo strachu pred Židmi, prišiel Ježiš, postavil sa medzi nich a povedal: "Pokoj s vami!"

Evanjeliový úryvok z minulého týždňa, z Veľkej noci, nám predstavil troch ľudí zamilovaných do Krista, ktorí na úsvite bežali k hrobu: Máriu Magdalénu, Petra a milovaného učeníka; videli odvalený kameň, na zemi ležalo vyprázdnené prestieradlo bez Ježišovho tela, rubáš, a to sa stalo vo veľkonočné ráno.

Dnešný úryvok nám hovorí o zjavení Zmŕtvychvstalého učeníkom večer toho istého dňa.

Začína tým, že tam, kde boli, boli zamknutí v dome so zatvorenými dverami, pretože sa báli Židov. Všimnite si, že sa nehovorí, že to boli apoštoli alebo desiati - desiati preto, lebo Judáš odišiel -, ale chýba Tomáš.

Večer na Veľkú noc, keď sú všetci zabarikádovaní v dome, Tomáš je vonku! Začneme ho mať radi, pretože sa nebojí byť vonku.

Ak hovorí o učeníkoch, znamená to, že neoslovuje len tých desať, ktorí boli vo večeradle, ale oslovuje všetkých učeníkov, takže skúsenosť, o ktorej nám teraz hovorí, musia mať všetci učeníci.

"Boja sa Židov", musíme objasniť, že v evanjeliu podľa Jána Židia nie sú všetci ľudia Izraela, sú obrazom neveriacich, tých, ktorí sa stavajú proti návrhu nového sveta, ktorý predložil Ježiš, iba tých, ktorí sa cítia otrávení jeho svetlom a dávajú prednosť temnote starého sveta.

Toto prvé spoločenstvo je vystrašené a je to obraz Cirkvi, keď sa bojí tých, ktorí neprijímajú návrh človeka, ktorý ona predkladá, návrh nového sveta, novej spoločnosti, je to Cirkev, ktorá sa bojí konfrontácie s tými, ktorí zmýšľajú a žijú iným spôsobom; uzatvára sa, je zakorenená, vidí zlo všade, aj tam, kde nie je, a izoluje sa, pretože sa bojí, že nevie odpovedať na otázky, ktoré kladie svet, nevie dať, myslí si, že nevie dať dôvody pre svoje rozhodnutia... bojí sa, uzatvára sa do seba a strach je pre Cirkev vždy veľmi zlým radcom, pretože ju môže urobiť agresívnou, netolerantnou, fanatickou, ako sa to stalo v dejinách, prestáva viesť dialóg, prestáva navrhovať svoje vlastné presvedčenie, ale ak môže, snaží sa ho presadiť.

Keď sa pozrieme späť na dejiny Cirkvi, spomenieme si na isté obavy: strach z vedy, keď sa Cirkev stavala proti racionalizmu, Galileiho objavom, evolučným teóriám, alebo strach z demokracie, strach zo slobody svedomia a - povedzme aj - strach z biblických štúdií, z nových výkladov, ktoré diktovali nové historické, archeologické objavy... bolo potrebné, aby koncil tieto obavy zmietol. Ani dnes nie je núdza o obavy, pretože Cirkev sa musí vyrovnávať so spoločnosťou, ktorú tak dobre poznáme a ktorá je čoraz menej naklonená prijímať náročné návrhy evanjelia, odriekanie, obeta, náročné životné projekty akosi vyšli z módy, ľudia dávajú prednosť menej angažovaným rozhodnutiam, napríklad žiť spolu tak dlho, ako sa im páči, mať stabilnú rodinu, zaviazať sa k zväzku vernej, bezpodmienečnej lásky sa zdá byť návrhom z inej éry, dávajú prednosť životu, ktorý by sme mohli nazvať konzumným, teda beriem si, čo môžem užívať okamžite, je to dobré, čo sa mi páči.

Tvárou v tvár tejto spoločnosti, tomuto svetu môžu byť učeníci v pokušení ustúpiť, držať sa bokom zo strachu pred konfrontáciou, byť považovaní možno za spiatočníkov, stredovekých ľudí, ktorí nedržia krok s dobou, a zrieknuť sa toho, čo povedal Ježiš: "Vy *musíte byť soľou zeme, svetlom sveta, musíte byť vo svete.*"

Položme si otázku: Prečo sa učeníci vo veľkonočný večer boja?

Dôvodom je, že ešte nemali skúsenosť stretnutia so Zmŕtvychvstalým, a aj všetky naše obavy majú rovnaký pôvod... chýba svetlo Zmŕtvychvstalého, ktoré musí osvetľovať každý okamih, každú voľbu v našom živote.

Som presvedčený, že aj medzi nami je viac obdivovateľov Ježiša Nazaretského a jeho morálnych propozícií ako tých, ktorí skutočne videli Zmŕtvychvstalého.

Čo pohlo učeníkmi v Jeruzaleme vo veľkonočný večer z ich obáv?

"Ježiš prichádza a stojí uprostred nich".

Tieto slovesá použité evanjelistom Jánom sú dôležité. Musíme si všimnúť, že sa tu nehovorí, že Ježiš sa objaví, ukáže a potom zmizne, Nie!

Je to prítomnosť, ktorá teraz zostáva uprostred spoločenstva učeníkov, je to udalosť, ktorá mení všetko v tomto prvom spoločenstve učeníkov, prítomnosť Zmŕtvychvstalého uprostred nich, a mení všetko v dnešnej Cirkvi, keď si uvedomujú, že v kresťanskom spoločenstve Zmŕtvychvstalý pokračuje, je prítomný.

Evanjelista Ján používa sloveso, ktorým hovorí, že mali túto skúsenosť stretnutia so Zmŕtvychvstálým, že ho videli, alebo skôr že sa im ukázal... používa sloveso "orao".

Minulú nedeľu sme rozlišovali tri slovesá, v taliančine máme len jedno "vidiet", Gréci majú tri, ktoré používa evanjelista.

Prvé "blepo" je videnie materiálnym okom, overiteľné, Magdaléna videla odvalený kameň; potom je tu ďalšie sloveso "theoreo", ktoré vidí, začína ísť ďalej, uvažovať, je to videnie, ktoré ide trochu ďalej, už smeruje k neviditeľnému;

Potom je tu ešte jedno sloveso "orao", ktoré používa evanjelista Ján, aby nám povedal skúsenosť, ktorú mali, videli to, čo sa nedá overiť materiálnymi očami, videli neviditeľné, videli Zmŕtvychvstaleho, je to pohľad viery, pohľad lásky, pohľad, ktorý im umožňuje kontemplanovať to, čo je skutočné, ale čo materiálne oči nemôžu overiť.

Evanjelista hovorí, že vo veľkonočný deň si učeníci uvedomili novú prítomnosť, nový spôsob Ježišovej prítomnosti uprostred nich, prítomnosť, ktorá presahuje všetky obmedzenia, ktoré patria k nášmu svetu, obmedzenia priestoru a času, a je prítomnosťou, ktorá je aktuálna aj dnes. Ak si neuvedomíme prítomnosť Zmŕtvychvstaleho uprostred nás, objavia sa všetky tie obavy, ktoré sme spomenuli a o ktorých nám hovoria dejiny Cirkvi.

Počujme teraz, čo vidia títo učeníci, ktorých drží pohromade skôr strach ako viera v Krista:

Potom, čo povedal učeníkom: "Pokoj vám!", ukázal im svoje ruky a svoj bok. A učeníci sa radovali, keď videli Pána.

Ježiš im opäť povedal: "Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak aj ja posielam vás." Po týchto slovách na nich dýchol a povedal: "Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíš hriechy, tomu budú odpustené, a komu ich neodpustíš, tomu zostanú neodpustené."

Keď sa Zmŕtvychvstalý zjavuje zhromaždenej skupine učeníkov vo veľkonočný večer, hovorí im: "Pokoj vám" a potom "ukazuje svoje ruky a svoj bok".

Toto nie je apologetické gesto, akoby Ježiš chcel demonštrovať svoju vzkriesenú telesnosť... Musíme vymazať tento obraz, ktorý vidíme na západných obrazoch, Ježiš vychádza z hrobu, je stále rovnaký ako predtým so svojím telom a je späť medzi nami, Nie!

Zmŕtvychvstanie nie je to, zmŕtvychvstanie nie je návrat sem, ale vstup do Božieho sveta, do konečného sveta, do ktorého všetci vstúpime.

Ako to, že ukazuje ruky a bok?

Človeka nespoznáte podľa rúk a boku, ale podľa tváre, Ježiš však ukazuje svoju identitu na rukách a boku.

Musíme teda dobre uvažovať o týchto rukách, pretože sú zjavením Božích rúk! V Starom zákone sa hovorí o Božích rukách, ale zjavenie Božej tváre a tiež jeho rúk je postupné a úplné zjavenie nachádzame v rukách Ježiša z Nazareta.

Čo znamenajú ruky?

Ruky označujú skutky, diela, ktoré človek koná, a my sa pozeráme na Ježišove ruky, ktoré ukazujú jeho vlastnú identitu v dielach, ktoré koná svojimi rukami.

V Starom zákone sa vo všeobecnosti hovorí o Božích rukách v pozitívnom zmysle, o Bohu, ktorý koná dobro svojimi rukami, ale sú aj prípady, keď sa hovorí o rukách, ktoré trestajú, keď Boh vystiera svoje ruky nad Egypt, keď prichádzajú pohromy, aj hrozba jedného z makabejských bratov, keď hovorí vladárovi "neunikneš Božím rukám", je hrozbou, aj v *Liste Hebrejom máme* tento výraz, ktorý však odráža jazyk rabínskych homílií, desivý, "*padnúť do rúk živého Boha*". Namiesto toho vidíme plné zjavenie skutkov, ktoré vykonal Boh skrze Ježišove ruky. Zástupy žasnú nad zázrakmi, ktoré robia Ježišove ruky... nad uzdraveniami, keď sa stretne s malomocným, Ježiš vystiera ruku a pohladí ho; alebo veľmi milá scéna, keď Ježiš berie deti do náručia a hladí ich rukami, kladie na ne ruky; alebo Ježišove ruky, ktoré umývajú nohy učeníkom.

Tieto ruky navrhli nový svet, svet služby, dar lásky, ale tieto ruky boli pribité, zablokované tými, ktorí chceli zachovať starodávnu prácu rúk. Aké boli diela rúk starovekého sveta, sveta temnoty? Boli to ruky, ktoré ničili, útočili, viedli vojny, páchali násilie, ruky, ktoré nedávali, brali, sebecky hromadili.

Tento starý svet si myslel, že zablokuje tento nový svet služby, skutkov lásky tým, že ich pribije na kríž.

Ježiš predstavuje tieto ruky ako svoju identitu!

Potom okrem rúk ukáže aj svoj bok.

Z tejto strany vyšla "*krv a voda*"... krv znamená v semitskej kultúre život a je jeho životom darovaným úplne z lásky; voda je nový život, život Ducha, je to božská DNA, ktorá nám bola darovaná.

Ruky a bok sú teda preukazom totožnosti Božieho dieťaťa, ale nielen Ježiša, musia byť preukazom totožnosti každého Božieho dieťaťa, pretože po prijatí Kristovho Ducha, života Večného, ktorý Ježiš priniesol na svet, je aj v nás preukazom totožnosti takýto druh rúk, ktoré konajú len z lásky!

Učeníci, keď videli túto identitu Zmŕtvychvstalého, "sa radovali, že vidia Pána".

Táto radosť sa rodí z harmónie s vlastnou identitou človeka žijúceho podľa Božieho plánu. Smútok totiž vzniká z myšlienky, že dar života, ktorý človek videl uskutočnený v Ježišovi, bol neúspešný... radosť vzniká z objavu, že láska, ktorú sme zažili, nie je zrušená, každé dielo lásky zostáva!

Potom Zmŕtvychvstalý hovorí:

"Ako mňa poslal Otec, tak aj ja posielam vás."

Videli sme týchto učeníkov, ktorí sa zo strachu zatvorili v dome, a teraz ich Zmŕtvychvstalý pozýva, aby vyšli von, aby sa nebáli, posielal ich do sveta.

A na čo ich posielate?

Posiela učeníkov, aby ukázali svetu svoje ruky, ktoré musia byť ako jeho, posiela učeníkov, aby urobili svetu návrh iných rúk, rúk, ktoré sú oddané životu, nie smrti; rúk, ktoré nepáchajú násilie, ale budujú svet pokoja.

Cirkev existuje preto, aby sprítomňovala a zviditeľňovala Pánove ruky, aby uskutočňovala jeho diela, aby doviedla do konca nový svet, ktorý on inicioval.

Svet má právo vidieť v našich skutkoch, v práci našich rúk, prácu Ježišových rúk.

Ako to, že Ježiš vykonal tieto skutky? Ako to, že sa jeho ruky tak hýbali?

Iba láskou, pretože bol pohnutý Duchom a tento Duch ho vo veľkonočný deň odovzdal spoločenstvu svojich učeníkov.

Sloveso, ktoré používa evanjelista Ján, je "vdýchol do nich", je to veľmi zriedkavé sloveso, v Starom zákone sa vyskytuje len dvakrát; raz je to pri stvorení človeka, "*Boh do nich vdýchol*", a potom sa opakuje ešte raz v *Ezechiellovej knihe*, keď tento dych "*oživuje tie suché kosti, ktoré sú roztrúsené na rovine*".

V Novom zákone sa toto sloveso opakuje len tu a vtedy chápeme význam, ktorý chce evanjelista dať tomuto dychu Zmŕtvychvstalého: je to nový človek, ktorý je stvorený darom Ducha, tohto božského synovstva.

Pokračuje: "*Tým, ktorým odpustíte hriechy, budú odpustené, tým, ktorým ich zadržíte, budú zadržané*".

Tridentský koncil povedal, že Ježiš ustanovil "*sviatosť pokánia*", týmito slovami udelil učeníkom moc odpúšťať hriechy.

Iste, sviatosť zmierenia je vzácny dar, ktorý sme dostali, aby sme obnovili život, ktorý bol vymazaný, popraskaný hriechom, ale Ježišove slová majú hlbší, širší význam... odpustiť hriech - použité sloveso je tu "*afiemi*", "odňať" - znamená nechať zmiznúť nespravodlivý svet, ten svet, v ktorom sa rukami robí zlo človeku.

Toto je svet hriechu!

Učeníci teraz dostali Ducha a musia vymazať, odstrániť, zotrieť hriech, starý svet.

Ježiš kladie na svoje spoločenstvo obrovskú zodpovednosť, ak hriech nebude zlikvidovaný, zodpovednosť leží na učeníkoch, ktorí sa nenechajú viesť Duchom, ktorého im Zmŕtvychvstalý daroval na Veľkú noc!

Toto bolo Pánovo zjavenie zhromaždeným učeníkom vo veľkonočný večer... Tomáš chýbal.

O osem dní neskôr, v nedeľu, v deň Pána, keď sa zhromaždí spoločenstvo, je tam aj on:

Tomáš, jeden z Dvanástich, zvaný Dydimus, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. Vtedy mu ostatní učeníci povedali: "Videli sme Pána!" On im však povedal: "Ak neuvidím na jeho rukách znamenie po klincoch a nevložím svoj prst na miesto klincov a nevložím svoju ruku do jeho boku, neuverím.

V Evanjeliu podľa Jána sú postavy skutočné - Peter, Ján, Ondrej, Nikodém - ale stávajú sa aj symbolmi iného spôsobu vzťahu k Majstrovi.

Tomáš bol vybraný ako predstaviteľ ťažkostí s prijatím Zmŕtvychvstalého, ako ten, kto hľadá racionálne a overiteľné dôkazy zmŕtvychvstania.

Všetci evanjelisti nám hovoria, že učeníci neuverili v Zmŕtvychvstalého okamžite, bojovali, mali veľa pochybností.

Marek nám nakoniec hovorí, že keď sa Ježiš zjavil jedenástim, pokarhal ich za ich *neveru a tvrdosť srdca*; Lukáš, keď sa im Zmŕtvychvstalý ukázal, hovorí, že povedal: "*Prečo sa trápíte? Prečo sa vo vašich srdciach objavujú pochybnosti?*" Matúš nám ho v poslednej kapitole pri poslednom zjavení Zmŕtvychvstalého predstavuje slovami, že "*niektorí ešte pochybovali*".

Nielen Tomáš pochyboval a snažil sa uveriť v Zmŕtvychvstalého, ale všetci mali pochybnosti, otázky.

Keď Ján píše okolo roku 90-95, Tomáš je už dávno mŕtv, ako to, že si berie tento údaj?

Možno preto, že bojoval viac ako ostatní, ale stáva sa symbolom všetkých týchto ťažkostí, ktoré prežívali učeníci a ktoré prežívame aj my.

Bolo pre nich ťažké uveriť, pýtali sa sami seba, ako sa pýtame my, aké dôvody nás môžu viesť k tomu, aby sme uverili, aby sme videli Zmŕtvychvstalého?

Je pre nás dnes ešte možné zažiť túto skúsenosť?

Existuje nejaký dôkaz, že je nažive?

Tieto otázky si kladieme aj my dnes a Ján si vybral Tomáša ako symbol ťažkostí, s ktorými sa stretáva každý učeník.

Pozrime sa teda na postavu Tomáša.

Keď ho evanjelista predstavuje, vždy pridáva jeho prezývku "*Didymus*", čo znamená "*dvojča*"; v Evanjeliu podľa Jána sa objavuje už tretíkrát a vždy vystupuje ako dvojča... niekoho dvojča - evanjelista na tom až príliš trvá - dvojča každého učeníka!

Chceme pochopiť, prečo sme dvojčikami tohto Tomáša, ktorý má problém prijať Zmŕtvychvstalého... Sme jeho dvojčikami, pretože sa mu podobáme, ale hneď by som chcel objasniť, že Tomáš sa vzdialil od spoločenstva učeníkov, ale nie je dvojčikou tých, ktorí opúšťajú Cirkev a odchádzajú, opovrhujúc ostatnými, pretože sa cítia byť pravým učeníkom a cítia sa nadradení.

Tomáš nie je dvojníkom tých, ktorí sú pohoršení tým, čo sa deje v kresťanskom spoločenstve, prijímajú ateizmus alebo si vyberajú iné náboženstvo.

Tomáš sa nevzdal všetkého, aby išiel svojou vlastnou cestou, udržiaval puto s tými, ktorí s ním zdieľali voľbu nasledovať Majstra, v skutočnosti ho po ôsmich dňoch opäť nachádzame v spoločenstve; je dvojníkom tých, ktorí trpia, tých, ktorí sú rozhorčení v určitých momentoch cirkevnej skúsenosti a ktorí na chvíľu opúšťajú toto spoločenstvo... možno preto, že nerozumejú určitým rozhodnutiam, je dvojníkom tých, ktorí uverili v nový svet, tých, ktorí dali svoju dušu za Kristovu ponuku.

Pomyslime na tých katechétoch, ktorí sa dvadsať rokov venovali ohlasovaniu evanjelia, venovali mu čas a energiu a zažili chvíľu sklamaní, sklamaní.

Povedzme si to na niekoľkých príkladoch: niekto aj dnes opúšťa Cirkev kvôli škandálom, ktoré sa objavujú medzi učeníkmi a ktoré majú zničujúce následky, alebo kto je sklamaný monolitickou, centralizovanou, zavalitou cirkevnou štruktúrou, kde sa stále súperí o moc, Cirkvou, ktorá sa stále prezentuje s určitou pompéznosťou, bohatstvom, alebo kto je sklamaný Cirkvou, ktorá je stále stredoveká, trochu konštantínopolská, klerikálna, triumfalistická, málo evanjeliová... ak sa odvráti, ak odíde a pohŕda touto Cirkvou s jej obmedzeniami, nie je Tomášovým dvojčaťom, ide svojou vlastnou cestou.

Tomášovým dvojčaťom je ten, ktorý má chvíľu ťažkostí, ale potom sa vráti do spoločenstva, pretože vie, že je tam niekto - neskôr zistí kto - Zmŕtvychvstalý, ktorý udržiava toto spoločenstvo v jednote a ktorý s týmto spoločenstvom uskutočňuje svoj plán pre svet.

Učeníci, tých desať, už videli Zmŕtvychvstalého a hovorili to Tomášovi, je to krásne, pôvodné sloveso nie je "povedali to Tomášovi", ale "hovorili to Tomášovi", takže je to súvislá činnosť, snažili sa ho presvedčiť... "Videli sme", rozprávali svoju skúsenosť.

Tomáš je ten, ktorý by si želal iný druh dôkazu, racionálny, overiteľný, a v tom je naším dvojčatom, pretože aj my by sme si želali dôkazy Kristovho zmŕtvychvstania... nie sú možné, pretože ide o skúsenosti, ktoré sa netýkajú nášho sveta, ale sveta Božieho!

Stretnutie s Bohom môžeme uskutočniť aj v našej osobnej intimite, zostať vo svojej izbe, modliť sa individuálne; Zmŕtvychvstalého môžeme vidieť a stretnúť len v spoločenstve učeníkov zhromaždených v Pánov deň.

Vypočujme si, ako nám evanjelista rozpráva o Tomášovej veľkonočnej skúsenosti v deň Pána:

O osem dní neskôr boli učeníci opäť v dome a bol s nimi aj Tomáš. Ježiš prišiel za zatvorené dvere, postavil sa medzi nich a povedal: "Pokoj vám!" Potom povedal Tomášovi: "Polož sem prst a pozri sa na moje ruky; natiahni ruku a vlož ju do môjho boku; a nebuď už neveriaci, ale veriaci!" Tomáš odpovedal: "Môj Pán a môj Boh!" Ježiš mu povedal: "Pretože si ma videl, uveril si; blahoslavení tí, ktorí aj keď nevidia, uveria!"

Ježiš urobil v prítomnosti svojich učeníkov ešte mnoho iných znamení, ale tie neboli zapísané v tejto knihe. Tieto sú napísané, aby ste uverili, že Ježiš je Kristus, Boží Syn, a aby ste uverili a mali život v jeho mene.

O osem dní neskôr je Tomáš tiež prítomný s učeníkmi, narážka je na nedeľu, Ježiš stojí v Pánov deň uprostred učeníkov a predstavuje sa im tými istými slovami: "Pokoj vám". Je to pozdrav, ktorý počujeme v Pánov deň, vyslovený tým, kto predsedá eucharistickej slávnosti: "Pokoj vám", je to pozdrav, ktorý Zmŕtvychvstalý adresuje učeníkom, je adresovaný desiatim učeníkom a teraz Tomášovi.

Učeníci, ktorí ho opustili, ktorí ho dokonca zapreli, ale Zmŕtvychvstalý nevyčíta, vždy dáva svoj pokoj, aj keď sa v Pánov deň predstavíme so všetkými svojimi krehkosťami a slabosťami, nedostaneme žiadnu výčitku, pozdrav je vždy "pokoj vám dávam".

Potom sa obráti na Thomasa:

"Daj sem prst, pozri sa na moje ruky, natiahni ruku a vlož mi ju do boku".

Nie je to výčitka adresovaná Tomášovi, Ježiš plní túžbu, ktorú Tomáš mal, túžbu dotknúť sa, vidieť jeho ruky a ranu, ktorá zostala otvorená na jeho boku; je to výzva Tomášovi, aby vždy upieral svoj pohľad na tie ruky a na tú stranu, a presne taká výzva je adresovaná aj nám, aby sme v deň Pána kontemplovali tie ruky a tú stranu, pretože ak budeme mať vždy pred očami to, čo urobili tie ruky, ktoré budovali len lásku, keď budeme odchádzať z kostola, počas týždňa budeme mať vždy na mysli úlohu, ktorú nám dal Zmŕtvychvstalý, aby sme celému svetu ukázali jeho ruky v našich rukách.

Ako sa môžeme pozeráť na tieto ruky?

Ako môžeme mať oči upreté na tú stranu, ktorá dala všetku svoju krv, teda celý svoj život?

Je nám predstavený v Eucharistii, v eucharistickom chlebe, Ježiš, keď zhrnul, chcel predstaviť v znamení celý svoj príbeh darovaného života, predstavil ho v chlebe... *"Ja som sa stal Chlebom života, dal som celého seba ako pokrm života"*.

Tam sme pozvaní, aby sme v deň Pána urobili presne to, čo chcel urobiť Tomáš, aby sme sa pozreli na tie ruky a rozjímali o tej strane!

Musíme to robiť vždy, pretože ak nebudeme mať oči upreté na tieto ruky a na túto stranu, nebudeme schopní reprodukovať Kristovu prítomnosť vo svete.

Tomáš vyznáva svoju vieru, najkrajšie, aké nachádzame, on, ktorý bol predstavený ako ten, kto sa usiloval uveriť... na jeho perách je to najkrajšie vyznanie viery: "Pán môj a Boh môj".

Tento výraz je dôležitý v historickom kontexte, pretože sa nachádzame v čase Domiciána, ktorý chcel byť oslavovaný ako Pán a Boh; jeho príkazy boli formulované takto: "Domicián, náš Pán a náš Boh, prikazuje, aby..."

Tomáš hovorí, že Kristov učeník nemá za svoj referenčný bod tohto Pána a tohto Boha, ktorým je rímsky cisár, ten, ktorého nám Zjavenie predstavuje ako "šelmu", pretože predstavuje staroveký svet; náš Pán je náš Boh, teraz on je ten, ktorý nám predstavuje tie ruky, ktoré vybudovali len lásku a tú stranu, ktorá naznačuje dar celého jeho života